

H. John Henry Newman

(1801-1890)

John H. Newman

Newman, 1867

Vrouwen in het leven van
J.H. Newman

© RiK Productions 2010-2022

Vrouwen in het leven J.H. Newman

Inleiding.

- Hieronder worden een aantal vrouwen behandeld die een plaats innemen in het leven van John Henry Newman.
- Uitgangpunt, m.n. Joyce Sugg, *Ever Your Affly*, 1996.
- De bron bij uitstek: Newmans briefwisseling

Vrouwen in het leven J.H. Newman

Inleiding (2)

- vrouwen, achtergrond
  - ▶ familie
  - ▶ bekeerlingen
  - ▶ schrijfsters
  - ▶ religieuzen, enz.
- uit alle lagen van de bevolking,
  - ▶ aristocratie: Lady Georgiana Fullerton en de hertogin van Norfolk,
  - ▶ het dienstmeisje Mary Holmes of naaister Jane Todd
  - ▶ de middenklasse
- de meesten zijn goed op de hoogte van de kerkelijke ontwikkelingen.

Vrouwen in het leven J.H. Newman

Vrouwen in 19de eeuw

- veel van deze vrouwen hadden hun opleiding thuis gehad, met behulp van een gouvernante, terwijl hun broers naar school en/of de universiteit gingen.
- de kleine groep 19de eeuwse katholieken kende elkaar vaak en was vaak door familiebanden verbonden.
  - ▶ kenden dezelfde kerken en priesters
  - ▶ hadden dezelfde interesses en zorgen
  - ▶ waren meestal weinig geïnteresseerd in politiek
  - ▶ waren weinig geïnteresseerd om hervormingen door te voeren
- Newmans kring is het meest te vinden rond Londen, Birmingham en de industriële Midlands.

Vrouwen in het leven J.H. Newman

De familie.

- Als jong kind had Newman zeer veel contact met zijn drie zussen
  - ▶ Harriett (1803 -1852)
  - ▶ Jemima (1808 -1879)
  - ▶ Mary (1809 -1828)
  - ▶ en naast zijn moeder met zijn grootmoeder (vaders kant) en tante Betsy (zus van vader).

- vanaf zijn 7de in Ealing (boarding school) schreef hij brieven met leesadviezen en instructies aan zijn zussen
  - ▶ de meisjes lazen heel veel
  - ▶ ze kenden allemaal Frans
  - ▶ Harriett kon vloeiend Italiaans lezen
  - ▶ Jemima kende wat Latijn en wiskunde
  - ▶ hun belangrijkste lerares was hun moeder
  - ▶ John Henry gaf hen in de mate van het mogelijke zijn eigen kennis door

Vrouwen in het leven J.H. Newman

De familie.

- in de zomer 1825 gaf hij de eerste communie aan zijn zussen in zijn parochie in Oxford, waar zij toen 2 maanden verbleven
- op 5 januari 1828 stierf Mary in Brighton, terwijl hijzelf ook daar verbleef ten gevolge van een burn-out
- de Newmans volgden hem niet in de Oxford-beweging
  - zij konden zijn preken wel appreciëren
    - hij kon de dingen volgens hen nl. goed uitleggen
- in 1830-er jaren woonden moeder en zussen (vader + 29 sept. 1824) in Littlemore, waar zij actief meehielpen aan het charitatieve werk in de parochie.
  - Newmans moeder legde er de eerste steen van de nieuwe kerk op 21 juli 1835

Vrouwen in het leven J.H. Newman

De familie.

- Jemina huwde op 28 april 1836 met John Mozley
  - zij kregen zes zonen en één dochter
- op 17 mei 1836 stierf Newmans moeder onverwacht
- Harriett trouwde kort daarna met Tom Mozley (broer van John)
  - in mei 1842 bezocht zij Littlemore en was enthousiast over het huis
  - de band verbleekte naar aanleiding van het incident in de zomer van 1843 toen haar man Tom in het geheim katholiek wilde worden
  - kreeg één dochter: Grace
  - schreef kinderverhalen die Newman kon appreciëren evenals haar eerste roman *Louisa* (1842) en *Family Adventures*

Vrouwen in het leven J.H. Newman

De familie.

- Newman bleef met zijn zussen corresponderen, ook al ging het niet altijd van harte omdat zij hem niet volgden in de Oxford-beweging
- **Harriett** stierf reeds op 12 juli 1852
- met **Jemima** werd het persoonlijke contact verbroken na zijn bekering
  - ▶ zij bleven wel corresponderen
  - ▶ zij bezocht hem een keer een paar uur in het oratorium in 1853, maar zij voelden zich beiden hier ongemakkelijk bij
  - ▶ het contact werd pas echt hersteld in 1867
    - in juni bezocht Jemima hem met haar man John Mozley in het oratorium
  - ▶ Jemima stierf in 1879

De bekeerlingen.

Mary Holmes

- Mary Holmes (1815?-1878), een gouvernante
  - ▶ begon privé een religieus leven te leiden in 1837.
  - ▶ werd Tractarian in 1839 en begon haar correspondentie met Newman in 1840.
  - ▶ had op 9 november 1842 samen met Coffin lunch bij Newman.
  - ▶ in tegenstelling tot Emily Bowles (zie verder) maakte deze kennismaking geen grote indruk op haar.

  - ▶ zij was integer en zeer intelligent maar had een gebrek aan gezond verstand.
  - ▶ zij veranderde vaak van job en consulteerde Newman over deze veranderingen.

De bekeerlingen.

Mary Holmes (2)

- toen zij katholiek werd in 1844 verwees hij haar voor geestelijke leiding naar katholieke priesters.
- was een groot briefschrijfster en correspondeerde met de bekende schrijvers
  - William Makepeace Thackeray (1811-1863)
  - Anthony Trollope (1815-1882)
  - Sir Edward Bulwer-Lytton (1803-1873).
- Newman vroeg haar om na te denken over het religieuze leven.
- was van nature tamelijk ontevreden en steeds op zoek naar een betere werkplek
  - mogelijk was zij van nature ongedurig of ging onderwijs-geven haar niet goed af
- zij bleef heel haar leven in contact met Newman.
- zij had veel talenten maar geen eigen geld en moest aan de kost komen als gouvernante, ofwel huislerares

De bekeerlingen.

Maria Rosina Giberne (1)

- Maria Rosina Giberne (1802-1885) was een vriendin van de familie Newman
- men leerde haar kennen via Walter Mayers
  - ▶ Newman dankte aan Mayers zijn bekering van 1816
  - ▶ Newman preekte op 23 juni 1824 zijn eerste preek in de parochie van Meyers in Over Worton, bij Deddington
- Mayers huwde in Over Worton met Sarah Giberne op het einde van 1824.
  - ▶ bij dit huwelijk maakten de Newmans kennis met de Gibernes
  - ▶ Maria Rosina was de zus van de bruid

De bekeerlingen.

Maria Rosina Giberne (2)

- was een levendig, artistiek (tekenen) en romantische vrouw.
  - ▶ wees tweemaal een huwelijksaanzoek van Frank Newman af
  - ▶ leerde in 1827 John Henry beter kennen
  - ▶ had aanvankelijk een hekel aan hem
  - ▶ maar werd later een vriendin voor het leven
  - ▶ neigde naar extremen, zoals slapen op de grond en zichzelf geselen als boetedoening
  - ▶ voerde een eigen huishouding samen met Selina Bacchus in Cheltenham
  - ▶ was met Selina te gast bij de Newmans in jan. 1828 toen Mary onverwacht stierf
  - ▶ maakte in deze tijd een aantal tekeningen van de Newman-familie
  - ▶ werd een overtuigd Tractarian

De bekeerlingen.

Maria Rosina Giberne (3)

- Henry Bacchus, broer van haar huisgenote Selina werd in London in de kerk opgenomen door Brownbill, SJ in Bolton Street.
  - ▶ Newman die haar in Londen ontmoette stuurde haar naar Brownbill voor geloofsonderricht.
  - ▶ zij mocht deze priester niet omdat hij haar aansprak alsof zij een kind was.
  - ▶ toch werd zij in december 1845 katholiek.

- ▶ **Selina Bacchus**
  - huwde in 1846 met George Copeland, dokter en broer van William, kapelaan en vriend van Newman in Littlemore.
  - werd in 1848 katholiek.
  - stierf in 1850 en liet twee dochtertjes na.

- M. Rosina vroeg Newman: “How were single female converts to spend their lives?”
  - ▶ zij was op zoek naar een zinnige invulling van haar leven.
  - ▶ zij leefde een tijd bij de zusters van liefde (Sisters of Mercy) in Handsworth.

De bekeerlingen.

Maria Rosina Giberne (4)

- in de herfst van 1846 trok zij naar Rome
  - ▶ verbleef bij de familie Colonna en verdiende de kost als schilderes.
  - ▶ schilderde portretten en maakte tekeningen van de familie Newman, enz.
  - ▶ maakte een schilderij van St. Filippus Neri, stichter van het oratorium en kopieën van andere religieuze schilderijen.
- in 1850 keerde zij terug naar Engeland.
  - ▶ zij werd gezien als iemand die bij de “oratoriumfamilie” hoorde.
- tijdens de Achilli-affaire trok zij naar Italië op zoek naar getuigen.
  - ▶ zij (Italiaans sprekend) wist enkele slachtoffers van Achilli naar Engeland te halen.
  - ▶ het was een avontuur waarin zij Sophia Maria Balisano (geboren Principe) uit Napels en Elena Valente met haar man Vincenzo Giustini en hun kinderen uit Viterbo weghaalde en hen 5 maanden in Parijs en Engeland onderdak, bezigheid en inkomsten bood. Deze getuigen bleken van grote waarde bij het proces.

De bekeerlingen.

Maria Rosina Giberne (5)

- zij trok weer naar Rome en verbleef bij de familie Borghese.
  - ▶ in 1856 zag zij Newman toen zij voor hem en Ambrose St John onderdak regelde.
  - ▶ dezen waren in Rome vanwege problemen met het oratorium.
  - ▶ in het conflict tussen de twee oratoria koos zij -onverwacht- partij voor Londen.
  - ▶ zij kon heel luidruchtig praten en opdringerig zijn.
  - ▶ haar “geestelijke liefde” voor hem verveelde hem vaak.
  - ▶ m.n. na de Achilli-affaire voelde Newman zich ongemakkelijk bij haar devotie voor hem.
- in 1859 terug in Engeland
  - ▶ ze beweerde dat zij tijdens een gebed in het heiligdom van Gallaro bij Rome, de duidelijke aandrang gevoeld had om in het klooster te treden in Engeland.
    - zij had een audiëntie bij de paus, sprak hierover, en deze suggereerde de visitatie.

De bekeerlingen.

Maria Rosina Giberne (6)

- zij probeerde echter eerst in te treden in Rugley (Staffordshire) bij de Benedictinessen en in Atherstone omdat deze altijddurende aanbidding hadden.
  - ▶ deze wilden geen vrouw van 57 jaar met slechte knieën opnemen.
  - ▶ zij hoopte dat haar knie zou genezen bij de bron van St. Winifred (North Wales).
- ook de Franciscanessen in Taunton (Somerset) wilden haar niet opnemen.
- Newman schreef haar dat zij voldoende gedaan had en stelde haar voor om op zichzelf te gaan wonen en een religieus leven te leiden eventueel samen met een andere vriendin of in de buurt van een klooster en te gaan schilderen.

De bekeerlingen.

Maria Rosina Giberne (7)

- ▶ uiteindelijk nam zij het advies van de paus ter harte en de visitatie in Westbury nam haar op (13 jan. 1860)
- ▶ zij had geen roeping en Mother Margaret Mary Weld zei haar dat korte tijd later.
- ▶ zij probeerde nog twee conventen.
- ▶ zij trad uiteindelijk in bij de visitatie in Paray-le-Monial (F).
  - hier kreeg zij de naam **Zr. Maria Pia**.
  - nog voor haar professie verhuisde zij naar Autun (F).
  - de oratorianen stuurden vaker geld voor haar onderhoud, medicijnen, en wilden haar bruidsschat betalen, enz.
  - in 1870 werd het klooster in Autun veroverd door Garibaldi, waarop de zusters vluchtten.
  - zij stortte in en vertrok naar het klooster van de visitatie in Freiburg in Zwitserland, waar zij herstelde en vanwaar zij terugkeerde naar Autun.
- ▶ zij stierf onverwacht in december 1885.

Gehuwde vrouwen.

Inleiding

- Newman had ook een groot aantal gehuwde correspondentes.
- Hij was steeds geïnteresseerd in hun familiezaken: geboortes, huwelijk, ziekte, sterfgevallen, enz.

Gehuwde vrouwen.

Elizabeth Swinburne. (Mrs. John W. Bowden) (1)

- Elizabeth Bowden (1805-1896) was de echtgenote vanaf 1828 van John Bowden (1798-1844). John was Newmans vriend in Oxford vanaf de eerste dag.
  - ▶ zij was intelligent en deelde de opinies van Newman en haar man.
  - ▶ Newman bezocht de familie en kende de kinderen.
  - ▶ zij had twee zonen John en Charles (Newmans petekind), en twee dochters Marianne (Maryanne) en Emily.
  - ▶ zij gaf haar eigen kinderen onderwijs.
  - ▶ haar zonen bezochten ook een public school.
  - ▶ zij woonde tijdens haar huwelijk in Roehampton.
  - ▶ na de dood van haar man in september 1844 schreef zij in maart 1846 dat zij ernaar verlangde om katholiek te worden.
    - Newman raadde haar aan dat niet overhaast te doen.
    - haar voornemen stuitte op verzet van haar schoonbroer Henry Bowden.

Mrs. Elizabeth Bowden
(Elizabeth Swinburne)

(1805-1896)

Gehuwde vrouwen.

Elizabeth Swinburne. (Mrs. John W. Bowden) (2)

- in juli 1846 werd zij samen met haar 3 jongste kinderen katholiek.
  - ▶ John, de oudste, die 17 was en in Eton studeerde was daar niet bij.
  - ▶ Newman raadde haar aan om John niet de pressen.
  - ▶ twee jaar latere werd John, evenals Henry Bowden met heel zijn gezin katholiek.
  - ▶ als Newman in Londen verbleef logeerde hij vaak bij haar (Grosvenor Place).
  - ▶ in de periode na zijn bekering, waarin hij vaker verhuisde en in Rome verbleef, schreef hij haar regelmatig en maakt haar bv. deelgenoot in de plannen voor het oratorium.

- als rijke weduwe liet zij een kerk bouwen in Fulham door Pugin.
  - ▶ zij gaf haar tijd aan het oratorium in Londen waar haar twee zonen ingetreden waren.
  - ▶ tijdens de controverse tussen de oratoria vervreemde zij grotendeels van Newman.
  - ▶ in 1872 publiceerde zij een vertaling van een Frans devotioneel boek *Thoughts on Some Passages of Holy Scriptures by a Layman*.
  - ▶ zij vertaalde nog andere werken.

Gehuwde vrouwen.

Catherine Holdsworth (Mrs. William Froude) (1)

- Catherine (Kate) Holdsworth (1809/10-78)
  - ▶ huwde in 1839 met Newmans vriend William Froude (1810-79)
  - ▶ William, ingenieur, was de jongste broer van Hurrell, die ook zijn tutor was.
  - ▶ was de dochter van Arthur Howe Holdsworth uit Dartmouth (MP).
  - ▶ werd in 1857 katholiek.
  - ▶ Newman ontmoette haar al voor haar huwelijk, waarschijnlijk in Dartington (Devon), bij de Froudes.
  - ▶ had al voor haar huwelijk een levendige correspondentie met Newman.
  - ▶ haar man deelde haar vriendschap met Newman, die hij in zijn jongensjaren thuis al ontmoet had.
  - ▶ William werd nooit katholiek.
  - ▶ zij woonden in Devon en in 1859 bouwde William een huis in Torquay.
- William Froude (1810-1879) is een beroemd ingenieur uit zijn tijd, gespecialiseerd in scheepsbouw en spoorwegaanleg.
- hij werkte samen met de beroemde Isambard K. Brunel (1806-1859).
- in de hydrodynamica is hij een groot figuur, o.a. bekend van het “Froude-getal”.

Gehuwde vrouwen.

Catherine Holdsworth (Mrs. William Froude) (2)

- vanaf 1849 twijfelde zij aan de kerk van Engeland.
  - ▶ zij correspondeert hierover met Newman.
  - ▶ Newman schrijft vaak heel lange brieven
    - legde het verschil uit tussen belangrijke dingen en bijzaken of zaken van smaak, zoals bepaalde Italiaanse devoties.
    - vaak over bekering enz. Hij gebruikte deze brieven in de *Apologia* als hij bekering behandelt.
    - dit zijn van de mooiste analyses van het proces van tot geloof komen ooit geschreven.

- Newmans vriendschap met Catherine ging dieper dan die met William omdat zij hetzelfde gedachtengoed en religieuze overtuiging deelden.

Gehuwde vrouwen.

Catherine Holdsworth (Mrs. William Froude) (3)

- zij werd in de lente van 1857 katholiek.
  - ▶ haar man werd het niet.
  - ▶ zij had 3 zonen en 2 dochters. De oudste Richard Hurrell was Newmans petekind.
  - ▶ Hurrell (17 jaar) werd katholiek in 1859 en huwde Beatrice Ryder (do. van George)
  - ▶ haar kinderen besloten later individueel om katholiek te worden, met uitzondering van Mary Catherine, de jongste.
    - deze stierf aan de Froude-familiekwaal: tbc op 30 mei 1864.
  - ▶ haar jongste zoon Arthur ging naar de marine en werd ziek.
    - hij stierf thuis met Pasen 1868.

Gehuwde vrouwen.

Catherine Holdsworth (Mrs. William Froude) (4)

- Hurrells vrouw Beatrice (Bice) Ryder stierf in 1877 stierf in India.
  - ▶ hij hertrouwde met Agnes Wilberforce.
    - zij kregen drie kinderen en Agnes stierf 9 jaar later.
- Catherine zelf stierf in de zomer van 1878.
- William stierf in mei 1879 in Zuid-Afrika.

- haar oudste dochter Elizabeth Margaret, altijd Isy genoemd, werd katholiek op haar 19de in 1859.
  - ▶ zij huwde op haar 40ste met Baron Anatole von Hügel, de jongere broer van Friedrich.
  - ▶ in 1884 bezochten zij Birmingham.

Gehuwde vrouwen.

Eliza Welsford. (Mrs. Francis Ward)

- een goede vriendin van Mrs. Froude was Mrs. Francis Ward (1811-1889), geboren Eliza Welsford.
  - ▶ haar man was advocaat.
  - ▶ haar schoonbroer Richard Ward, was een graduate van Oriel.
  - ▶ haar broers en Eliza werden katholiek in 1857.
    - zij waren geen familie van de andere Wards, die nog zullen volgen.
- Newman feliciteerde haar bij haar overgang naar de katholieke kerk.
  - ▶ zij bleef schrijven, maar niet met de diepgang van Kate Froude.
  - ▶ zij stierf op 29 april 1889.
- Heel wat bekeerlingen hadden vroeg of laat contact met Newman.
  - ▶ het netwerk was immers niet zo heel groot.
  - ▶ velen schreven om raad zoals Lady Lothian, de markiezen de Salvo.

Anderen.

Jane Todd.

- Jane Todd, was een naaister in Scarborough.
  - ▶ zij was niet ongeletterd en voerde een hele lange correspondentie met Newman.
  - ▶ zij volgde de Tractarians en wilde in die tijd in Littlemore gaan wonen. Het werd York.
  - ▶ in 1847 werd zij katholiek.
  - ▶ zij naaide voor Newman: kleding, ondergoed, sokken, enz.
  - ▶ in 1864 schrijft Newman aan Jemima:
    - “There is a lady I have never seen, who is ever throwing flannels and silks at me, in spite of my protesting and sometimes sending them back.”
  - ▶ Er is slechts één briefje van Newman aan haar bekend (14 aug. 1885).

Anderen.

Catherine Ward.

■ Catherine Ward (1813-1897)

– is geen familie van Francis Ward of William G. Ward.

- ▶ was vrijgezel en woonde in Clifton in het huis van haar schoonbroer Samuel Wayte.
  - ▶ leerde de Oxfordbeweging kennen en begon Newmans preken te lezen in 1839.
  - ▶ plaatste zich in 1845 onder de geestelijke leiding van Pusey.
  - ▶ scheef in 1848 over haar twijfels -in overleg met Pusey- naar Newman.
  - ▶ Newman schreef een paar uitgebreide brieven.
  - ▶ werd katholiek in juli 1849.
  - ▶ huwde in 1857 op hogere leeftijd met de George Tylee (1807-1865).
  - ▶ bleef in Clifton wonen tot haar dood.
- ▶ was een tante van Susan du Boulay (zie verder) die katholiek werd en intrad bij Mother Margaret Hallahan in Clifton.

Anderen.

Lavinia Wilson.

- deze dame was een heel korte ontmoeting.
  - ▶ Lavinia Wilson, was als Zr. Lavinia lid van de Anglicaanse zusters in Oxford.
    - deze communiteit van St. Thomas-the-Martyr, werd gesticht in 1857 in Oxford, door de pastoor van de gelijknamige parochie. De zusters gaven onderwijs en bezochten de armen.
  - ▶ in 1864 schreef zij vanuit haar klooster en was zij er praktisch van overtuigd dat zij katholiek moest worden.
    - Newman raadde haar aan niet overhaast te werk te gaan en drie maanden te wachten.
    - zij was niet de vrouw met intellectuele vragen en problemen maar meer vol van angst om haar familie en medezusters te kwetsen.
    - met kerstmis verliet zij haar klooster en ging naar huis.
    - rond Pasen 1865 kwam zij naar Birmingham, waar Newman haar in de Kerk opnam.
    - zij trad in een katholiek klooster.
    - ook haar zus Fanny volgde haar naar de katholieke Kerk.

Anderen.

Eleanor Bretherton

- Heel anders is het verhaal van Eleanor Bretherton (1845-189?).
  - ▶ geboren in Birmingham.
  - ▶ was ziekelijk en genas als kind door de oplegging van de relikwie van Filippus Neri.
  - ▶ Newman was vanaf haar kinderjaren haar biechtvader.
  - ▶ in 1859 ging zij op kostschool in Stone bij de Dominicanessen.
  - ▶ zij hield contact met Newman. Hij schreef haar -in tegenstelling tot de meeste van zijn correspondenten- niet over geloofsvragen enz. maar over de kleine dingen van de bouw in het oratorium enz.
  - ▶ op haar 18de keerde zij naar huis terug en huwde in 1866 -zeer tegen de zin van haar ouders- met Francis J. Watt. Deze werd katholiek.
  - ▶ Eleanor was heel haar leven ziekelijk en lag vaker op sterven. Newman hield contact. Ook nu gingen de brieven over koetjes en kalfjes.
  - ▶ zij kreeg verschillende kinderen en overleefde Newman. In de laatste jaren schreef haar dochter Margaret haar brieven.
  - ▶ een van haar zonen F.P. Watt (Philip) werd Jezuiet en werkte in Nieuw Zeeland waar hij in een roep van heiligheid stierf in 1964.
  - ▶ alhoewel haar man hard werkte en goed voor haar was, was het kennelijk geen gelukkig huwelijk.

Vrouwen in het leven van Newman

Jonge meisjes.

- Newman kreeg ook vaak geschenken of verzen van jongere meisjes.
  - ▶ bekend is zijn gedicht om *Charlotte Bowden* (15) te bedanken voor de zelfgebakken koekjes die zij gestuurd had.
- *Isy Bowden* stuurde hem een kaart voor zijn verjaardag in 1854.
- Er waren ook jonge meisjes die hem consulteerden over hun bekering.
  - ▶ *Emily Fortey* (16) uit Clifton schreef op 4 juli 1882 dat zij katholiek wilde worden.
    - zijn privé-brief aan haar verscheen door toedoen van haar vriendin Marion A. Tucker zes maanden later in **The Times**, zeer tot ongenoegen van Newman.
    - Emily werd katholiek op haar 18de (4 oktober 1884).
    - zij bezocht Newman in 1887.
- Wij zouden een hele lijst kunnen geven van vrouwen en meisjes die op enig moment Newmans raad vroegen.

Schrijfsters

Lady Georgina Charlotte Fullerton (1)

■ Lady Georgina Fullerton (1812-1885)

– dochter van Lord Granville Leveson Gower (later 1e graaf Granville) en van Lady Harriette Elizabeth Cavendish (dochter van de 5de hertog van Devonshire).

- ▶ vader was diplomaat en staatsman.
- ▶ bracht haar jeugd door in Parijs, waar haar vader ambassadeur was (vanaf haar 12de).
- ▶ huwde in 1833 in Parijs met Alexander George Fullerton, een officier die daarna zijn regiment verliet en attaché werd van de ambassade.
- ▶ vanaf haar gelukkig huwelijk begon zij te werken onder de armen van Parijs.
- ▶ nadat haar vader in 1841 terugtrad als ambassadeur reisde het koppel twee jaar rond in Europa.
- ▶ zij waren intussen al Tractarians geworden.

Schrijfsters,

Lady Georgina Charlotte Fullerton (2)

- in 1843 werd William katholiek maar zei het niet tegen zijn vrouw.
- in 1844 publiceerde zij *Ellen Middleton*.
  - Gladstone, koningin Victoria en Prins Albert lazen het.
  - de roman had een gecompliceerd, melodramatisch plot, met als centrum: de noodzaak van sacramentele absolutie.
- zij werd katholiek in Rome in 1846, na de dood van haar vader.
- 1847: tweede roman *Grantley Manor*.
- 1852: derde roman *Ladybird*.

Schrijfsters,

Lady Georgina Charlotte Fullerton (3)

- de meest getalenteerde van de katholieke schrijfsters.
- hoorde niet tot de directe invloedskring van Newman.
- een groot deel van het jaar woonde de familie in Londen waar zij contact hadden met de jezuïeten en het Londense oratorium.
- toch schreven zij vaker naar Newman en vroegen hem raad over de opleiding van de kinderen, enz.
- zij en haar man hadden nogal wat connecties, zo ontmoetten zij M.R. Giberne in Rome en waren bevriend met Hope-Scott en de hertog van Norfolk en was zij familie van Lord Acton.
  - haar zoon Granville speelde vaker met de jonge Lord Acton.

Schrijfsters

Lady Georgina Charlotte Fullerton (4)

- in 1855 sterft haar enige zoon (bijna 21), waarover zij de rest van haar leven rouwt
- zij wijdt haar leven aan charitatieve werken.
  - in 1856 wordt zij lid van de derde orde van de Franciscanen en gaat met haar man in Londen wonen, waar zij nog een aantal romans schrijft.
  - op haar kosten haalt zij de zusters van Liefde naar Londen en helpt zij mee om de Engelse congregatie *The Poor Servants of the Mother of God*, die zich wijdt aan de armen te stichten.
- zij schreef heel wat religieuze werken en heiligenlevens.
  - een paar vertaalde zij uit het Frans en Italiaans.
- Newman ontmoette haar maar een paar keer en schreef haar ook niet zo vaak.

Schrijfsters

Emily Bowles (1)

- Emily Bowles (1818-1904?) was een vurige aanhangster van de Tractarians.
  - ▶ woonden in Abington (Berkshire)
  - ▶ rond haar 15de twijfelde zij aan de waarheid van het Christendom, maar via haar broer Henry maakte zij kennis met de Tractarians.
  - ▶ in 1840 kwam zij op eigen houtje naar Littlemore omdat zij Newman wilde zien.
  - ▶ zijn preek en de ontmoeting met hem maakte grote indruk.
    - samen met haar moeder bleef zij eten bij Newman.
    - zij was zo onder de indruk dat toen hij haar vroeg “Will you have some cold chicken?” zij niet kon antwoorden.
  - ▶ in 1840 ontstonden in Engeland de eerste Anglicaanse kloosters na de reformatie. Newman raadde haar aan om deze optie in overweging te nemen en m.n. dan om onderwijs aan meisjes te geven.

Schrijfsters

Emily Bowles (2)

- zij werd twee jaar later, dus reeds in 1843, en twee jaar vóór Newman, in de Kerk opgenomen door kardinaal Acton in Rome.
- dit was te danken
  - ▶ deels aan de invloed van de roman *Geraldine* van Miss Agnew
  - ▶ deels aan de vriendschap met de Eyston familie, haar burenen in East Hendred in Berkshire

Schrijfsters

Emily Bowles (3)

- hier moet de periode van haar intrede in het klooster verhaald worden.
  - ▶ **Cornelia Connelly**, uit Philadelphia
    - was in 1831 gehuwd met een Episcopaaalse priester: Pierce Connelly (1804-1883).
    - beiden werden katholiek in 1840.
    - en besloten met onderlinge instemming definitief uit elkaar te gaan.
    - in 1844 werd in Rome een contract in deze zin opgemaakt.
    - zij trad in bij de *Society of the Sacred Heart* in Rome, met de bedoeling om een onderwijscongregatie in Engeland te stichten, gebaseerd op de spiritualiteit van de Jezuiten. Het werd de *Society of the Holy Child Jesus*.
    - op 18 augustus 1846 ontmoette Newman haar in Maryvale. Zijn eerste indruk: “a rude Yankee”
    - haar man werd in 1845 priester gewijd en was in 1846 chaplain in het kasteel van de zeer invloedrijke katholieke graaf van Shrewbury (Earl of), Alton Towers.

Schrijfsters

Emily Bowles (4)

- Emily Bowles kreeg van Wiseman het advies om zich bij Mrs. Connelly's aan te sluiten.
  - ▶ dat was geen gelukkige combinatie.
  - ▶ Emily was erop tegen dat Mrs. Connelly haar jongste zoon bij zich hield. Hetgeen in haar ogen schandaal zou veroorzaken. De twee oudste kinderen waren op internaat.
- In 1848 openden zij hun eerste kloosterschool in de achterbuurten van Derby voor meisjes van de middenklasse.
  - ▶ de ervaring van de achterbuurt was een schok voor beiden.
  - ▶ van Derby verhuisde de communiteit naar St. Leonard (Sussex).
  - ▶ zij wilden o.a. een opleiding voor onderwijzeres opzetten, waaraan grote nood was.
  - ▶ alhoewel St. Leonard een beter milieu was bleven zij ook voor de allerarmsten zorgen.

Schrijfsters

Emily Bowles (5)

- Emily verhuisde naar Liverpool om daar voor Ierse kinderen te gaan zorgen.
  - ▶ er was een enorme toeloop van straatarme Ieren die de “patato famine” ontvluchtten.
  - ▶ zij begon met 6 anderen een armenschool.
  - ▶ zij vroeg haar broer geld te leen om er een kweekschool op te richten.
  - ▶ Mrs. Connelly wees dit af en onthief Emily van haar taak, waardoor zij een groot overbodig huis in Liverpool had.

- Emily vroeg Newman om hulp, vroeg dispensatie van haar geloften en verliet de gemeenschap.
  - ▶ Newman kwam zelf naar Liverpool in 1859 om polshoogte te nemen.
  - ▶ Emily en haar broer eisten hun geld terug. Dat lukte pas in 1871!
  - ▶ Kennelijk lag het ongelijk in deze voor het overgrote deel bij Emily.
    - zeker wat betreft de financiële transacties was zij ver buiten haar boekje gegaan.
  - ▶ Emily was bezig en maakte Mrs. Connelly zwart bij Newman en Wiseman.

Schrijfsters

Emily Bowles (6)

- Mrs. Connelly leed enorm onder het gescheiden zijn van haar drie kinderen.
  - ▶ haar man keerde terug tot het protestantisme en spande een proces aan voor de restitutie van de huwelijkse rechten.
  - ▶ er waren processen voor de kerkelijke rechtbank en voor de Court of Arches van het (Anglicaanse) bisdom Canterbury in 1849. Hij won dit laatste proces in 1849.
  - ▶ zij won echter in hoger beroep (Privy Council). De uitspraak liet 15 maanden op zich wachten. Hij werd veroordeeld en moest de proceskosten betalen. Omdat hij dat niet kon betaalde Cornelia zelf. De zaak was afgedaan op 24 juni 1858. Pierce vertrok met de kinderen naar de V.S.
- Cornelia leed hier enorm onder.
  - ▶ zij was overigens met de congregatie gestart in opdracht van Wiseman.
  - ▶ vaak had zij nu te lijden van de kant van haar man en van de kant van de bisschoppen.
  - ▶ zij had wel degelijk een religieuze roeping.

Schrijfsters

Emily Bowles (7)

- Emily had een geestelijk leidsman nodig.
- zij probeerde nog 2 keer om opnieuw in te treden en bekeek andere projecten.
  - ▶ uiteindelijk diende zij de Kerk door haar schrijven en werken van barmhartigheid.
  - ▶ zij woonde in een klein huis in Londen en verdeelde haar tijd tussen
    - schrijven
    - werken van barmhartigheid: bezoeken aan ziekenhuis en gevangenis.
  - ▶ in 1856 bezocht zij het oratorium en de in opbouw zijnde kerk, vanaf dat moment nam zij het gebruik van het oratorium om Newman “Father” te noemen over.
  - ▶ in 1865 bezocht hij haar één keer in Londen.

Schrijfsters

Emily Bowles (8)

- Emily Bowles schreef *St. Martha's Home, or a Work for Women* (1864).
  - ▶ korte verhalen gesitueerd in Londen zonder veel plot of karakterontwikkeling.
    - zij zijn interessant als sociale documenten en bevatten tips over het helpen en verzorgen van armen. In diverse verhalen vinden wij goede dokters en goede priesters.
  - ▶ in 1873 schreef zij een echte roman, een liefdesverhaal: *In the Camargue*.
- Emily spoorde Newman aan om meer publiek op te treden en deel te nemen aan de religieuze controversen van de dag.
- op 9 januari 1876 stierf Mrs. Wootten.
  - ▶ Emily, wiens broer oratoriaan was, bood aan om voorlopig haar plaats in te nemen.
  - ▶ Newman vreesde dat zij niet goed met de jongens kon omgaan en met het nieuwe hoofd Fr. Norris.
  - ▶ toch kwam zij en bleef.

Schrijfsters

Geraldine Penrose Fitzgerald

- Geraldine Penrose Fitzgerald (1846-) van Cork, Ierland
  - ▶ Newman vroeg Emily Bowles om haar te schrijven en kwam zo in contact met haar
  - ▶ begon haar correspondentie met Newman toen zij 21 was.
  - ▶ hij hield van haar brieven omwille van hun eenvoud en oprechtheid.
  - ▶ zij verhuisde met haar moeder en zus naar Londen. Newman stuurde haar naar de jezuïeten voor geestelijke leiding.
  - ▶ zij wilde in het klooster gaan, maar hield het verborgen voor haar moeder.
  - ▶ Newman bezocht haar en haar moeder daarop in Londen. De moeder begreep haar verlangen. Zij werd echter geen non maar schrijfster.
  - ▶ Zij werd drie jaar later katholiek (18??)
- Zij schreef romans: *Ereighda Castle* (1872) en *Only Three Weeks* (1875).

Schrijfsters

Lady Georgina Chatterton

- Lady Henrietta Georgiana Marcia Lascelles (1806 - 1876) huwde met de Ierse baron Sir William Abraham Chatterton (1794 - 1855) in 1824.
  - ▶ deze verloor zijn vermogen ten gevolge van de Ierse hongersnood.
  - ▶ het koppel had financiële problemen en leefde in Dorset en vanaf 1852 in Rolls Park (Essex).
  - ▶ William stierf in 1855.
  - ▶ zij hertrouwde in 1859 met Edward Heneage Dering, een officier die 20 jaar jonger was en die eigenlijk voor haar inwonende niet gekomen was.
  - ▶ vanaf 1867 woonden het paar bij haar niet in een kasteel bij Birmingham "Baddesley Clinton".
  - ▶ haar eerste roman was *Aunt Dorothy's Tales*.

Schrijfsters

Lady Georgina Chatterton (2)

- Lady Chatterton was een bekend schrijfster.
- vanaf 1863 stelde zij Newman vragen over de Roomse leer en gebruiken.
  - ▶ hij kende haar enkel als schrijfster, alhoewel hij niets van haar gelezen had.
  - ▶ zij schreef om uitleg over katholieke gebruiken en verwoordde haar afkeer van opgesmukte en popachtige Mariabeelden, enz.
  - ▶ zij stelde ook wezenlijke vragen over het geloof.
  - ▶ op 20 september 1865 nodigde zij en haar man Newman uit.
    - daarop werd zij samen met haar man en haar nicht Rebecca Dulcibella Orpen katholiek.
- zij was altijd bezig met de problemen van het geloof, zoals vagevuur, pauselijk onfeilbaarheid en schreef hierover uitgebreid met Newman.
  - ▶ haar laatste werk was *The Consolation of the Soul*, een vertaling van een werk van Joseph Frasinetti uit het Italiaans.

Schrijfsters

Waarom waren er zoveel katholieke vrouwelijke schrijfsters?

- Het was een van de weinige kansen die katholieke vrouwen hadden om hun talenten te beoefenen.
  - ▶ het was vanaf 1870 een tijd van de vrouwenemancipatie.
  - ▶ in 1870 werd de *Married Woman's Property Act* goedgekeurd.
  - ▶ in 1890 werden vrouwen toegelaten tot Oxford en Cambridge.
- geen van de vrouwelijke katholieke auteurs hield zich bezig met emancipatie.
- zij waren bezig met de verdediging van de katholieke Kerk.
  - ▶ bij de schrijfsters hoort ook de verderop besproken Frances Margaret Taylor.

Religieuze kloosterstichteressen

Inleiding

- Newman was nooit betrokken bij het stichten van vrouwenkloosters of -congregaties.
- Hij kende echter wel een aantal stichteressen en nogal wat religieuzen

Stichtersessen

Frances Margaret Taylor

- **Fanny (Frances) Margaret Taylor (Mother Magdalen of the Sacred Heart) (1832-1900)**
  - ▶ met haar had Newman geen echte vriendschappelijke band
  - ▶ hun correspondentie is te situeren, jaren vóór zij haar congregatie stichtte.
  - ▶ geboren in Stoke Rochford (Lincolnshire) als jongste van 10 kinderen van een Anglicaanse rector.
  - ▶ toen zij 10 jaar was stierf haar vader aan TBC.
  - ▶ de familie verhuisde naar Londen waar zij samen met haar oudere zussen Emma en Charlotte de kerk van Brompton (Tractarian) bezochten.
  - ▶ Emma en Charlotte traden in bij de Anglicaanse zusters (Sisters of Mercy of the Holy Trinity) in Devonport.
  - ▶ dit klooster stond o.l.v. Pusey.
  - ▶ Fanny verbleef er ook korte tijd.
  - ▶ Charlotte en Fanny bleven echter niet.

Stichtersessen

Frances Margaret Taylor (2)

- Fanny wilde zich actief inzetten voor de armen.
  - ▶ op haar 22ste (dec. 1854) ging zij met Florence Nightingale naar Turkije waar zij zorgde voor zieke en gewonde soldaten (Krimoorlog).
  - ▶ de groep vrouwen bestond uit 9 dames, 22 betaalde verpleegsters en 15 (Ierse) Rooms-katholieke “Sisters of Mercy”.
  - ▶ allen, behalve de zusters droegen een uniform.
  - ▶ zij kreeg veel bewondering voor de zusters en voor de leidster van de dames, Mary Stanley, een bekeerlinge.
  - ▶ op Pasen (14 april) 1855 werd zij daar katholiek.

- haar oorlogservaringen vinden wij in haar eerste boek, dat een van de eerste ooggetuigenverslagen van militaire ziekenhuizen ooit is.
  - ▶ het omvatte ook een oproep tot hervorming van dit systeem.
  - ▶ terug in Engeland werkte zij in Bayswater (Londen) onder de armen o.l.v. H. Manning, rector van *St. Mary and the Angels*.
  - ▶ in 1859 ontmoette zij Lady G. Fullerton

Frances Margaret Taylor

Mother Magdalen of the
Sacred Heart

(1832 - 1900)

Stichteressen

Frances Margaret Taylor (3)

- Fanny was de uitgeefster van twee tijdschriften:
  - ▶ *The Lamp en The Month*.
    - zij kon Newman niet overhalen om ervoor te schrijven.
    - de Jezuiten namen *The Lamp* over. Het bestaat nog.
    - Newman gaf de tekst van Dream of Gerontius aan *The Month* (begin 1865)
    - ook Emily Bowles schreef voor deze tijdschriften.
- zij schreef boeken, romans, poëzie
  - ▶ o.a na een bezoek aan Ierland *Irish Home and Irish Hearts* (1867).
  - ▶ zij probeerde een paar keer in te treden bij diverse congregaties.
- zij stichtte een eigen congregatie met de steun van Manning en Lady Fullerton (20 jaar ouder).

Stichtersessen

Frances Margaret Taylor (4)

- In 1867 vertaalde Lady Fullerton de regel van de “*Little Servant Sisters of the Immaculate Conception*”, een Poolse plattelands congregatie.
  - ▶ van de stichter Edmund Bojanowski (1814-1871, zalig 1999) kreeg zij de toestemming om de congregatie in Engeland te stichten. In aug-sept 1869 reisde zij door Europa om de congregatie te leren kennen. Omwille van de aanpassingen werd het een nieuwe congregatie “*Poor servants of the Mother of God*”.
  - ▶ de congregatie begon op 12 feb. 1872 met haar eeuwige geloften.
  - ▶ kreeg de naam Mother Magdalen.
  - ▶ na de stichting had zij geen contact meer met Newman. Deze congregatie was er ook voor gewone meisjes en kende geen onderscheid tussen koor- en werkzusters.
  - ▶ in 1900 had de congregatie 20 huizen m.n. in Engeland en Ierland. Zij verdienden hun kost met wasserijen en legden zich toe op de zorg in ziekenhuizen, scholen, opvanghuizen, weeshuizen, enz.

Stichtersessen

Catherine Anne Bathurst (1)

- Catherine Anne Bathurst (1825-1907) was een andere ordestichtster met wie Newman jarenlang correspondeerde.
  - ▶ als jong anglicaans meisje wilde zij reeds religieuze worden.
  - ▶ zocht jarenlang naar haar plaats in het religieuze leven.
  - ▶ was de dochter van generaal James Bathurst, zoon van de bisschop van Norwich en van Caroline Stuart.
  - ▶ haar drie broers werden anglicaanse geestelijken.
  - ▶ een broer Stuart Eyre, tien jaar ouder dan zij, werd in 1850 katholiek en in Birmingham in de Kerk opgenomen door Newman.
  - ▶ via hem leerde zij Newman kennen.

Stichtersessen

Catherine Anne Bathurst (2)

- zij werd in sept. 1840 in de Kerk opgenomen en kwam naar Birmingham waar zij met Newman een parochieschool voor meisjes stichtte.
  - ▶ zij kon goed organiseren.
  - ▶ Newman stuurde haar brieven om haar te helpen want zij had het thuis moeilijk temidden van haar niet-katholieke broers en zussen.
  - ▶ zij sloot zich in 1854 aan bij de beginnende kloosterbeweging rond Elizabeth Lockhart, the *Sisters of Charity of the Precious Blood*, in Greenwich maar werd in 1857 teruggestuurd naar Birmingham om in de parochieschool te werken.
  - ▶ met de naam Sister Mary Philip, hielp ze mee in de grote parochie van de oratorianen en stichtte ook nog het weeshuis voor jongens.
  - ▶ zij sloot zich aan bij de derde orde van de Dominicanen en werd zuster Mary Catherine.
  - ▶ op vraag van de bisschop van Gent (B) stichtte ze daar een klooster en school en dit lukte dank zij haar organisatietalent wonderwel.
  - ▶ op vraag van kardinaal Manning stichtte zij een meisjesschool in Harrows. Op termijn werd de stichting in Gent opgegeven.
  - ▶ zij had een uitgebreide correspondentie met Newman wiens leiding zij zocht.

Stichtersessen

Margaret Hallahan (1)

- Margaret Hallahan (1803 - 1868) werd geboren uit Ierse katholieke ouders in East End, Londen.
  - ▶ zij werd op haar 9de wees (op school in Londen bij Abbé Carron)
  - ▶ op haar 11de was zij dienstmeisje.
  - ▶ zij was een diep religieus, ijverig, dienstbaar meisje en zij (Peggy, genoemd) verhuisde met haar werkgevers (fam. Thompson) in 1827 naar Brugge (B).
  - ▶ zij deed een privé-gelofte van kuisheid en sloot zich in 1834 aan bij de derde orde van de Dominicanen.
    - zij bezocht zieken en kleetde zich in het zwart.
    - zij wijdde haar leven aan de zorg voor zieken en armen
    - werd in Brugge bekend als “Margarita”.
  - ▶ rond 1840 probeerde zij tevergeefs in Brugge een gemeenschap van de derde orde te stichten.

Stichtersessen

Margaret Hallahan (2)

- in 1842 keerde zij, op advies van haar biechtvader Versatel terug naar Engeland (Midlands) waar zij Dr. Ullathorne (de latere bisschop) van de Benedictijnse missie in Coventry opzocht.
  - ▶ kreeg daar de leiding van een meisjesschool
  - ▶ en het werk onder de fabrieksmeisjes.
  - ▶ was verbijsterd over de luiheid van veel priesters.
- met drie vriendinnen stichtte zij de *Congregatie van de H. Catherina van Siëna*.
  - ▶ Newman, nog leek en wonend in Maryvale, ontmoette haar in 1846 bij de bisschopswijding van Ullathorne.
  - ▶ zij had Newmans bekeringsverhaal gevolgd en voor hem gebeden.
  - ▶ haar motto was: “God alone”.

Stichtersessen

Margaret Hallahan (3)

- haar groep volgde Ullathorne naar Clifton en kreeg hulp van andere religieuzen.
  - ▶ zij bouwde een compleet nieuw klooster, met ziekenhuis, kerk en kerkhof in Stone.
  - ▶ het imposante gebouw was ook bedoeld om de katholieke Kerk zichtbaar te maken.
- zij droeg een boetekleed.
- in de Dominicaanse traditie baden zijn het officie in koor (in het Latijn) en ondanks tegenwerking bereikte haar communiteit een grote groep, incl. intellectuelen.
  - ▶ voor haar dood nog 4 stichtingen in Engeland.
  - ▶ een belangrijk lid was Maria Spencer Ruscombe Poole (en haar zus).
  - ▶ ook Susan de Boulay en Mary Moore uit de kring van Newman traden er in.
- zij vond het Engels katholicisme koel en dreigde een keer ermee om haar zusters te verbieden nog voor Newman te bidden als hij niet op bezoek zou komen. (Hij kwam)

Stichtersessen

Margaret Hallahan (4)

- haar groep werd erkend als een officieel onderdeel van de Dominicaanse familie, hetgeen van haar veel werk, correspondentie en een bezoek aan Rome vereiste.
- Newman had binnen de communiteit ook contact met Imelda Poole en Mary Gabriel du Boulay
- hij vroeg om gebed tijdens de Achilli-affaire.
  - ▶ dank zij Mother Margaret werden bij Ullathorne heel wat vooroordelen tegen Newman weggenomen, en dat al in 1848.
  - ▶ zij stichtte een communiteit in Longton (in de Potteries), later in Stoke, maar hun moederhuis werd Stone.
  - ▶ na veel uitstel kwam Newman bij de inwijding van de nieuwe kerk preken op 3 mei 1854. Vanaf die tijd bleven zij in contact.
  - ▶ zij feliciteerde Newman toen de eerste delen van de *Apologia* verschenen.

Stichtersessen

Margaret Hallahan (5)

- Moeder Margaret had grote zorgen voor de armen en hun zielen.
  - ▶ stichtte m.n bejaardenhuizen, weeshuizen en scholen.
  - ▶ wilde geen hoger onderwijs voor meisjes omdat dat staatscontrole zou betekenen – begrijpelijk omdat velen de staat nog zagen als de vroegere vervolger.
  - ▶ de laatste 6 maanden van haar leven leed zij verschrikkelijk.
  - ▶ zij stierf in mei 1868.

- Bedenkingen:
  - ▶ in Newmans geschriften vinden wij weinig over de opvoeding en opleiding van meisjes
  - ▶ het is opvallend dat een man die zoveel met onderwijs te maken had geen contact had met vrouwelijke congregaties die zich exclusief aan het onderwijs wijdden.

De religieuzen.

Inleiding

- Er zijn weinig vrouwelijke bekeerlingen die religieus werden die nooit met Newman correspondeerden. Nogal wat bekeerde vrouwen werden religieuzen.

De religieuzen.

Sophia Ryder

- een van de eersten die Newman consulteerden over het religieuze leven was Sophia of Sophy Ryder (1817-1901)
  - ▶ zus van zijn oude vriend George Ryder.
  - ▶ dochter van de bisschop van Lichfield and Coventry.
  - ▶ George Ryder, vrouw, kinderen, zus en moeder werden allemaal katholiek in 1846.
  - ▶ trad in 1849 in bij de Franse Orde van de *Goede Herder* (Good Shepherd) in Hammersmith.
  - ▶ hun taak was de rehabilitatie van vrouwelijke boetelingen, die bv. als prostituee gewerkt hadden.
  - ▶ zij consulteerde Newman, maar maakte de keuze zelf.

De religieuzen.

Sophia Ryder (2)

- Newman was bij haar inkleding en professie. Zij kreeg de naam “Sister Mary of het Sacred Heart”. Hij noemde haar altijd Miss Ryder. Een hele tijd werkte zij in Arno’s Vale in Bristol. Later hadden zij een heropvoedingsgesticht voor meisjes.
- ▶ In Bristol overkwam haar een vreselijk ongeval. Zij had de zorg voor de ziekenzaal en moest een ziek meisje Melanie een drankje geven om in te nemen en een lotion. Dit moest in de ochtend gebeuren, bij slecht licht, terwijl zij ook overwerkt was. Zij had bovendien geen opleiding als verpleegster. Zij liet het meisje de lotion drinken, waardoor deze die dag overleed. Zes dagen duurde het gerechtelijk onderzoek. Hoe de protestantse publieke opinie hierop reageerde laat zich raden. De lijkschouwer werd van zijn vooroordelen afgehouden door het feit dat iemand opmerkte dat zij de dochter was van de protestantse bisschop van Lichfield (Lord Harrowby), die daar in de buurt een goede naam had als voormalig bisschop van Gloucester. Zij werd gewaarschuwd maar niet veroordeeld. Na dit alles was zij ziek en zou er nooit echt overheen komen.

De religieuzen.

Sophia Ryder (3)

- zij werd naar het klooster in Malta gestuurd tot zij last kreeg van het warme klimaat en keerde toen terug naar Liverpool en Glasgow.
- zij was zeer artistiek, zo had zij als jong meisje een Rome haar schildersezegel een keer opgesteld binnen het slot van een klooster tot zij werd weggejaagd door een verontwaardigde monnik.
- zij was ook de architect van haar klooster als er verbouwd moest worden.
  - ▶ zok maakte de plannen voor een nieuw klooster in Cardiff.
  - ▶ toen de jaren gingen wegen werkte zij vooral in de tuin.
  - ▶ zij was tot het einde heel ijverig.

De religieuzen.

Marianne Bowden

- Marianne Bowden (1831-1867) was de oudste dochter van zijn vriend John en diens vrouw Elizabeth.
  - ▶ Newman had haar in zijn Anglicaanse dagen gedoopt (15 april 1831).
  - ▶ zij was een rustig, devoot meisje met een zwakke gezondheid (TBC zat in de familie).
  - ▶ op haar 17de wilde zij naar het klooster en wel om een contemplatief leven te leiden.
  - ▶ zij wilde karmelietes worden.
  - ▶ vanwege haar gezondheid raadde Newman haar de visitatie aan, in Westbury bij Bristol.
    - hier konden weduwen, oudere of zwakkere vrouwen terecht.
    - zij kenden geen strenge vasten en zware fysieke verstervingen.
    - er was bij hen geen muziek, waren muziekinstrumenten verboden en was er weinig zang in hun liturgie.

Marianne Bowden (1831-1867)
en haar vader John W. Bowden

Sr. Mary Francis Dominica

De religieuzen.

Marianne Bowden (2)

- trad in in augustus 1852.
- werd ingekleed in jan. 1853 als Sister Mary Francis Dominica.
  - in november bezocht Newman haar.
  - hij preekte bij haar tijdelijke geloften op 12 jan. 1854.
  - de helft van haar communautiteit waren bekeerlingen.
- bleef heel haar leven in het klooster, verluchtte teksten en kaarten, werkte op de infirmerie en soms als secretaresse voor de overste.
- de filosofie van het klooster was: **kleine dingen goed doen.**
- het klooster verhuisde naar Saffron Walden (Essex).
- zij stierf op 36-jarige leeftijd aan TBC in oktober 1867.

De religieuzen.

Maria Spencer Ruscombe Poole (1)

- Maria Spencer Ruscombe Poole (Minnie) (1815-1881) was de dochter van een advocaat in Bridgwater.
  - ▶ leerde al jong Grieks.
  - ▶ hield van paardrijden en lezen.
  - ▶ haar zus Elizabeth (1807-89) huwde Joseph Anstice (1808-36) maar werd al snel weduwe.
  - ▶ samen met een derde zus, Lucy (1812-1850), werden de drie meisjes Tractarian en leidden een streng leven.
  - ▶ zij lazen de *Tracts* en de preken van Newman.
  - ▶ zij vroegen geestelijke leiding bij Pusey.
  - ▶ de drie zussen werden katholiek kort vóór Newman.
  - ▶ vanwege de ziekte van Lucy (TBC) verhuisden zij in de herfst van 1846 voor 2 jaar naar Rome waar zij Newman ontmoetten. Hier startte hun vriendschap.
  - ▶ deze werd nog versterkt doordat Newmans vriend James Spencer Northcote huwde met een andere zus Susannah.
    - ook dit paar werd na korte tijd katholiek.
  - ▶ Maria schreef over haar weg naar bekering “*The Modern Pilgrim’s Progres, or the History of Puseyism in a Dream*”.

De religieuzen.

Maria Spencer Ruscombe Poole (2)

- bij terugkeer uit Rome (23 april 1849) traden Minnie en Lucy (nog ziek) in bij Mother Margaret in Clifton.
  - zij kregen de namen: *Sr. Mary Imelda* en *Sr. Mary Columba*.
  - Lucy stierf binnen een jaar.
- M. Imelda had een constitutie die voldoende slaap en rust vereiste. Bovendien kon zijn nooit veel eten. Zij had veel moeite met de Dominicaanse vasten. Na een tijd werd zij de rechterhand van Mother Margaret.
- Newman correspondeerde met een aantal zusters in dit klooster.
- in de *Apologia* citeert hij een stuk van haar over het onvermogen van de Tractarians om katholiek te worden.
- zij volgde mother Margaret op na haar dood in 1868 en was een toegewijde vriendin van Newman.

De religieuzen.

Susan du Boulay.

- *Susan du Boulay* (1826-1906)
  - ▶ leefde in Clifton bij haar tante Catherine Ward.
  - ▶ samen werden zij katholiek op 15 april 1850
  - ▶ trad samen met haar vriendin *Augusta Theodosia Drane*, in bij de zusters van Imelda Poole in 1852.
  - ▶ zij werden geprofest op 8 december 1853.
  - ▶ beide waren vroom intelligent en met een zin voor literatuur.
  - ▶ zij werden respectievelijk Sr. Mary Gabriel en Sr. France Raphael.

- ▶ deze laatste schreef in 1869 de biografie van Mother Margaret.
  - een typisch Victoriaans boek, meer hagiografie dan biografie.

De religieuzen.

Elizabeth Moore.

- in 1851 trad Elizabeth Moore (1819-1872) in hetzelfde klooster in
  - ▶ de zus van John Moore, de toekomstige president van Oscott.
  - ▶ zij werd Zr. Agnes Philip.
  - ▶ zoals eerder genoemde jonge vrouwen was zij intelligent en vol religieus vuur.

- zij zou na Zr. M. Imelda de tweede opvolgster van Mr. Margaret worden.
  - ▶ Newman correspondeerde zoals vermeld vaker met dit klooster, m.n. met Sr. Mary Imelda Poole en Sr. Mary Gabriel (Susan du Boulay).

- nog andere bekenden van Newman traden in:
  - ▶ eerder vermelde Lavinia Wilson,
  - ▶ Catherine (Katie) Bowden, een dochter van Henry Bowden trad in in Stone in 1868 met de naam Zr. Mary Alban.

Vrome vrouwen.

Inleiding

- “vrome vrouwen” staat voor de ongehuwde vrouwen (of weduwen) die niet in het klooster traden maar wel hun leven aan God wijdden.
  - ▶ in Newmans woorden: “nunnish ladies”

- vrouwen waren heel actief in de parochies en de charitas.
  - ▶ er waren een aantal wettelijke beperkingen en vrouwen mochten pas na 1870 zelf geld beheren
  - ▶ zij mochten alleen geld voor zichzelf uitgeven
  - ▶ het centrum van het katholieke leven waren de parochies (missie) in die tijd
  - ▶ vrouwen waren zeer vrijgevig met aalmoezen.
    - sommigen bouwden zelfs kerken of namen daartoe initiatieven
    - zoals Mother Margaret Hallahan
    - Elizabeth Bowden liet als rijke weduwe een kerk liet bouwen in Fulham, door Pugin.

Vrome vrouwen.

Lady Herbert of Lea

- Een andere grote weldoenster was Lady Herbert of Lea.
  - ▶ geboren Mary Elizabeth Ashe à Court-Repington (1822-1911).
  - ▶ huwde in aug. 1846 met Sidney Herbert (zoon van de graaf van Pembroke) die minister (Secretary) van oorlog was bij het begin van de Krimoorlog.
  - ▶ Haar man
    - was de steun van Florence Nightingale en de hervormer van de militaire medische diensten.
    - werd Baron Herbert of Lea en stierf reeds in 1861 op 51-jarige leeftijd.
    - was een Oriel man, leerling van Hurrell Froude.
    - in Rome bezocht hij Newman met zijn vrouw in 1847.
  - ▶ bij de dood van haar man bleef zij achter met 4 zonen en 2 dochters.
  - ▶ werd katholiek in Palermo in 1866.
    - was bevriend met Manning, die haar in de kerk opnam en met Herbert Vaughan (20 jaar jonger dan zij).
  - ▶ kreeg de bijnaam “Lady Lightning” vanwege haar efficiënte en gedreven inzet voor katholieke charitas en belangen.

Vrome vrouwen.

Lady Herbert of Lea (2)

- schreef religieuze romans en biografieën en wijdde zich aan sociaal werk.
  - ▶ vertaalde een aantal heiligenlevens uit het Frans.
  - ▶ onderhield een parochie, steunde het werk van zusters, enz.
  - ▶ steunde m.n. Vaughan bij de stichting van de missie-congregatie van Mill Hill (Londen)
- een van haar katholiek geworden dochters Mary huwde met de schrijver baron Friedrich von Hügel.
  - ▶ zij consulteerde Newman vaker over haar kinderen, m.n. haar niet-katholieke zonen.
  - ▶ Newman raadde haar aan te bidden zoals de H. Monica.

Nunnish Ladies

Inleiding

- Newman wilde een katholieke meisjesschool opzetten, die niet door religieuze zusters maar door “Nunnish ladies” zou geleid worden.
  - ▶ hij hoopte jonge, toegewijde vrouwen te vinden die zich aan het parochiewerk zouden wijden.

- in tweede instantie hoopte hij om hieruit een groep te stichten die losjes met het oratorium verbonden zouden zijn.
  - ▶ een groep niet gebaseerd op religieuze geloften maar op onderlinge vriendschap.
  - ▶ met het oog hierop
    - las hij de regel van de *Pie Filippine*, Italiaanse zusters, verbonden met het oratorium
    - vroeg hij M.R. Giberne, in Italië, om zich in deze materie te verdiepen.

Nunnish Ladies

Inleiding (2)

- Dank zij een paar giften kocht hij in Warwick Street, in de buurt van het oratorium in Alcester Street, (voor dat in Hagley Road) het *Lady House*.
  - ▶ de eersten die er verbleven waren G. Munro, M.R. Giberne en Elizabeth Moore.
    - Ann Bathurst was toen al in Birmingham.
    - een document van mei 1857 noemt zes van hen: Olivia Acheson, Elinor French, C.A. (Ann) Bathurst, Georgina St John, Elizabeth Moore, Maria R. Giberne.
- het plan mislukte
  - ▶ Elinor French en Mrs. Wootten zorgden voor de jongens van de oratoriumschool
  - ▶ Elisabeth Moore en Ann Bathurst werden dominicanes
  - ▶ Maria R. Giberne werd visitandin
  - ▶ Georgina St John (dochter van broer van Ambrose) is verder onbekend
  - ▶ Elinor French vertrok tijdens het conflict met Darnell
  - ▶ Ann Bathurst was -voor ze haar congregatie stichtte- jarenlang gangmaakster.

Nunnish Ladies

Miss Munro

- de gegevens over Miss G. Munro (+ ca 1913) zijn sporadisch, ook al komt zij regelmatig voor in de correspondentie met Newman.
- zij werd in nov. 1845 door Wiseman in de Kerk opgenomen.
  - ▶ was een bekende van Pusey, Oakeley en Dr. Whitty.
  - ▶ uit de brieven van Newman blijkt dat zij in 1848 ca 25-26 jaar moest zijn.
  - ▶ had een eigen bezit van £ 6000 en wilde in het klooster gaan. Dit deed ze nooit.
  - ▶ hielp in Birmingham.
  - ▶ de laatste brief aan haar schreef Newman in 1882.

Nunnish Ladies

Lady Olivia Acheson

- dochter van de 2de graaf van Gosford die Governor General van Canada geweest was.
  - ▶ bij zijn dood erfde zij en haar zus Annabella ieder £ 15.000 (27 maart 1849).
  - ▶ in 1845 waren Olivia 29 jaar en Annabella (2 of 3 jaar jonger) katholiek geworden.
  - ▶ beiden wilden hun geld aan goede doelen besteden.
  - ▶ Annabella stierf reeds 4 maanden later (26 juli 1849).
  - ▶ Olivia was ook ziekelijk (kennelijk TBC).
  - ▶ gaf Newman advies over kleding en ondergoed.
  - ▶ een nicht kwam tot bekering, onder de indruk van de manier waarop zij haar lijden droeg en haar dood onder ogen zag (28 maart 1852).
  - ▶ zij was scrupuleus over hoe zij haar geld aan goede doelen moest besteden.

Nunnish Ladies

Frances Wootten

- Frances Wootten was de weduwe van dokter John Wootten in Oxford
  - ▶ woonde in Broad Street vanaf het einde van de 1820-er jaren.
  - ▶ haar man was een vriend van Pusey.
  - ▶ zij had sympathie voor Newman en de Tractarians.
  - ▶ haar man stierf in 1847.
  - ▶ in 1850 werd zij katholiek en kwam naar Birmingham om te helpen.
    - telkens als een sympathieke vrouw nodig was werd haar hulp ingeroepen.
    - zwaaide M.R. Giberne uit op haar zoektocht naar de Italiaanse getuigen in het Achilli-proces
    - ontving de eerder genoemde Lavinia Wilson, toen deze naar het oratorium kwam om in de Kerk te worden opgenomen.
  - ▶ zij was niet onbemiddeld en gaf vaak geld aan het oratorium.

Nunnish Ladies

Frances Wootten (2)

- in de oratoriumschool kreeg zij de taak van “matron”
  - ▶ vanaf de eerste plannen in jan. 1857 was zij bij dit project betrokken.
  - ▶ zij zou m.n. de taak krijgen om te zorgen voor het onderdak, voeding en verzorging van de jongens, bijzonder de kleinsten, de zieken en zwakken.
  - ▶ in Newmans opvatting moest zij de leiding nemen *in loco parentis* (in plaats van de ouders).
    - zij moest erop toezien dat de kleine jongens hun gebeden deden
    - naar hun moeders schrijven over hun gezondheidstoestand, enz.
    - zij werkte harder dan haar zwakke gezondheid toeliet
    - zij vond (net als Newman) dat een jongen met roeping niet naar een klein-seminarie gestuurd moest worden maar gewoon op de school moest blijven
      - de echtheid van zijn roeping zou vanzelf wel blijken
      - dit was een opinie die zijn tijd ver vooruit was

Nunnish Ladies

Frances Wootten (3)

- overleefde het conflict met Darnell in 1861
  - ▶ doorstond dit hele gebeuren goed ondanks haar zwakke gezondheid
  - ▶ genoot aanzien onder de ouders van de leerlingen
- stierf op 9 januari 1876
  - ▶ enkele weken na Ambrose St John
  - ▶ werd als eerste vrouw begraven in Rednal
- andere vrouwen rond het oratorium zijn Mrs. Poncia en Miss Farrant
  - ▶ vele namen zijn in de vergetelheid geraakt
  - ▶ zij boden hulp aan arme meisjes, steunden mekaar, stonden zieken bij, enz.
  - ▶ heel wat vrouwen gaven geld in de vorm van giften of legaten
  - ▶ organiseerden uitjes voor de arme parochianen zoals een uitstap naar Rednal

De vrouwen rond Newman

Laatste jaren.

- Na de *Apologia* in 1864 trad Newman meer in het voetlicht.
  - ▶ hij kreeg zo de kans om een aantal oude contacten te herstellen
  - ▶ het was de tijd van verzoening met zijn zus Jemima in 1867
- ▶ in 1867 begint het contact met Geraldine Fitzgerald

Laatste jaren

Magdalene Helbert

- in 1869 is er een korte maar belangrijke briefwisseling met Magdalene Helbert.
  - ▶ was High Church, vroom, gehuwd en moeder van 4 kleine kinderen.
  - ▶ werd aangetrokken tot de katholieke Kerk maar had ook grote twijfels en moeilijkheden
  - ▶ had contact met Manning.
    - deze verwees haar met haar vragen (met goedkeuring van haar man) door naar Newman
    - het ging o.a. over de onfeilbaarheid en onbevleete ontvangenis.
  - ▶ na een korte periode kwam er een einde aan de briefwisseling.
  - ▶ vijf jaar later werd zij onverwacht ernstig ziek en één dag voor haar overlijden opgenomen in de katholieke Kerk (+8 maart 1874?).

Laatste jaren

Anne Mozley

- ▶ Anne Mozley (1809–1891) was de schoonzus van Jemima en Harriett.
  - Jemima was maandenlang ernstig ziek voor haar overlijden (kerstmis 1879).
    - in deze periode vroeg Newman vaak om informatie aan Anne, een overtuigd Anglicaanse.
    - zij was toegankelijker dan het gezin van Jemima.
  - Anne had nog altaarlinnen gemaakt voor de kerk van Littlemore.
  - was heel kritisch over het boek van haar broer Tom (weduwnaar van Harriet), *Reminiscences of Oriel College and the Oxford Movement van 1882*.
    - dit boek bevat notoir veel onnauwkeurigheden.
- ▶ Anne had de essays en brieven van haar overleden broer James, Regius Professor van theologie in Oxford uitgegeven.
  - Newman las het in oktober 1884.
  - hij legde haar zijn notitie uit 1874 voor over hoe een biografie geschreven moest worden, m.n. gebaseerd op zijn brieven.
  - op haar 76ste, met slechte ogen, nam zij de taak op zich.
  - zij deed dit in het geheim.
  - zij mocht twee ingewijden consulteren: R.W. Church en Lord Blachford (= Frederic Rogers).
  - Newman gaf haar de noodzakelijke papieren en liet haar haar eigen gang gaan
  - wilde niet weten wat zij geschreven had.
  - het boek mocht pas verschijnen na zijn overlijden.
  - het verscheen in 1891 als *Lectures and Correspondence of John Henry Newman during his Life in the English Church with a brief Autobiography. Edited by Anne Mozley*.
  - Anne stierf een paar maanden later (27 juni 1891).

Laatste jaren

Grace Mozley (Mrs. William Langford)

- op 9 augustus 1889, twee dagen voor zijn dood, ontmoette Newman zijn nichtje Grace Langford, dochter van Tom en Harriett Mozley
  - ▶ hij had haar niet meer gezien sedert 1843 toen ze 3 jaar oud was.
  - ▶ Grace woonde vanaf haar huwelijk met de arts William Langford in 1864 in Australië.
  - ▶ Newmans allerlaatste brief(je) van 2 augustus 1890, gedictieerd aan W. Neville, was een antwoord op haar telegram waarin zij liet vragen via Edith de vrouw van John Mozley (2de zoon van Jemima), bij wie zij logeerde, of hij haar de volgende week kon ontvangen.
  - ▶ hij zei beschikbaar te zijn.
  - ▶ zij was de laatste niet-oratoriaan met wie Newman contact had.

Einde